

Kumuloituva, osaamisperustainen portfolio opiskelusta työelämään

26.08.2010 | Ajankohtaista, Osaamisen kehittäminen

Työpaja Peda-forum-päivillä to 26.8.2010 klo 11-12.30

Säde Pirttimäki ja Taina Rytönen-Suontausta, oppimiskeskus, Itä-Suomen yliopisto

Kumuloituva portfolio

Perusajatus:

Kumuloituvan, osaamisperustaisen portfolion keskeisinä lähtökohtina ovat elinikäinen oppiminen sekä aikaisemmin opitun tunnistaminen ja tunnustaminen.

Sosiaalisen median mahdollisuudet:

Opiskelija saa sekä opintojensa tueksi että työelämän verkostoihin toimivan ympäristön, jonka kautta hän voi edelleen kehittää ja tehdä näkyväksi osaamistaan ja ammattitaitoaan.

Kumuloituva portfolio blogiin

Esimerkki: Verkko-opetuksen asiantuntija (15 op) -koulutus

- Portfoliota tehtiin vaiheittain koulutuksen kriittisissä pisteissä (kumuloituva portfolio).
- Portfoliotyöskentelyä ja -työskentelyyn ohjattiin koko koulutuksen ajan.
- Osallistujat tekivät portfoliota blogiin itsenäisesti.
  - Osallistuja sai valita itse välineen ja portfolion muodon.
  - Arviointikriteerit toimivat ohjaavana elementtinä.
  - Tekniseen toteutukseen ei tarvittu ohjausta – helppo toteuttaa.

1. Ensimmäinen versio blogiin: hops

A Oman osaamisen vahvuudet

- Vahvuudet opetuksessa, ohjauksessa tai tukihenkilönä?
- Toimintasi periaatteet?
- Mitä osaat jo nyt?

B Omat tavoitteet koulutukselle ja oman asiantuntijuuden kehittämiseksi

- Mikä on opiskelusi päämäärä?
- Missä verkko-opetuksen osa-alueissa haluat kehittyä?
- Millaisia tavoitteita asetat verkko-opetuksen suunnitteluun, tuotantoprosessin hallintaan, ohjaukseen ja arviointiin, viestintään ja vuorovaikutukseen?
- Millaisia haasteita kehittämishankkeessasi on?

C Omat vahvuudet ja tavoitteet opiskelijana

- Mitä vaadit itseltäsi, kun opiskelet? Entä muilta? Mitä tavoitteita asetat vertaisryhmätyöskentelylle?
- Millaista panostusta koulutus edellyttää sinulta?

2. Blogi koulutuksen aikana

- Materiaalin jakokanava
- Materiaalin kerääminen (käsitekartta ja liitteet linkkeinä, vinkit ja muistiinpanot)
- Hopsin päivittäminen, tavoitteiden tarkistus, uudet tavoitteet
- Arkistointi

- Itsenäiseen oman osaamisen kehittymisen ja arvioinnin pohdinta, reflektoinnin tukena – yhteys oppimispäiväkirjaan. Blogi toimi myös oppimispäiväkirjana ja perusportfoliona.
- Oman oppimisprosessin ulkoistaminen – kielentäminen ja analysointi

Portfolion idea pähkinänkuoressa

- Oman oppimisen arvioinnin väline
- itsearviointi
- Oman osaamisen todentaminen (oppimistulokset)
- Dokumentointi
- Rakentuu ja jäsentyy vaiheittain

Prosessin ohjaus

- Ohjausprosessi noudattelee samoja periaatteita tapahtuipa ohjaus verkossa, sosiaalisen median kautta tai kasvotusten.
- Ohjaajan on hyvä tiedostaa työvälineen tuomat mahdollisuudet ja rajoitukset.
- Ohjaajalla tulee olla kyky käyttää soveltaen verkossa olevia työvälineitä ohjauksessa.
- Ohjaajan on tärkeää huomioida opiskelijan valmiudet käyttää verkkopalveluja, sosiaalisen median työvälineitä.

Portfolio sosiaalisen median ympäristöihin

- Portfolio on opiskelijan omassa hallinnassa – eikä koulutusorganisaation järjestelmien sisällä, jolloin opiskelija valmistuessaan menettää oikeudet jatkaa portfolionsa käyttöä ja opintojen aikana hyvin alkanutta osaamisensa reflektointia.
- Blogi toimii opiskelijan henkilökohtaisena opiskeluympäristönä – oppija on omaa oppimistaan ohjaava ja sen tavoitteita määrittävä subjekti.
- Opiskelija voi jo opiskeluaikanaan kutsua portfolionsa lukijaksi, käyttäjäksi ja jopa muokkaajaksi kiinnostavia ihmisiä ja asiantuntijoita työelämästä.
- Opiskelija voi hallinnoida portfolion eri osioiden näkyvyyttä ja siten käyttää sitä moniin eri tarkoituksiin: opiskeluprojektien esittelyyn, opinnäytetyön esittely- ja jopa ohjausprosesseihin, monipuoliseen esittelyyn.
- Blogissa sekä hopsin ja portfolion tekijä että ohjaaja on paremmin läsnä kuin esimerkiksi sähköpostikeskustelussa.

Esimerkkejä blogiportfolioista

- <http://verkkoasia.blogspot.com/>
- <http://voa09pauliverhela.vuodatus.net/>
- <http://kajander.wordpress.com/>

Miksi sosiaalista mediaa?

- Lähtökohtana lisätä avoimuutta ja vuorovaikutusta + keskeneräisyys ja hopsin ja portfolion teon vaiheet saavat näkyä.
- Opiskelijan edistymistä ja prosessia on mahdollista seurata ja keskustella tavoitteiden saavuttamisesta.
- Tietojen liikkuvuus mahdollistaa henkilökohtaisten oppimispolkujen dokumentoinnin ja niihin liittyvien oppimisasiestojen säilyttämisen oppijoiden omilla ehdoilla.
- Sosiaalinen media vastaa elinikäisen oppimisen haasteisiin. Se mahdollistaa informaalin, itsenäisen oppimisen ja vertaisoppimisen.

HUOM!

- pedagoginen lähestymistapa tärkeä – dialogisuuden haaste

Sosiaalisen median haasteet

- Vaatii tottumista vuorovaikutteisempaan ja itseohjautuvampaan toimintaan.
- Oikeanlainen asenne ja rohkeus kokeilla uusia menetelmiä.
- Pitää sietää keskeneräisyyttä.
- Pitää olla rohkeutta esittää myös keskeneräisiä ajatuksia ja tutotoksia.

Työpajatyöskentely

- Miten voit hyödyntää kumuloituvan portfolion mallia
  1. opetuksessasi?
  2. koulutusohjelmassasi: yhden opintojakson aikana? koko opintopolun aikana?
  3. opinnoissasi?
  4. työssäsi?
  5. työsi ja työyhteisösi kehittämisessä?

Lisätietoja

Taina Rytönen-Suontausta (at) uel.fi, Itä-Suomen yliopisto, oppimiskeskus

Tagit: Osaamisen kehittäminen, portfolio, sosmedia